

visitgraz

TOERISTENINFORMATIE- CENTRUM REGIO GRAZ

Wij staan 7 dagen per week voor u klaar

- Informatie
- Accommodatie reserveren
- Stadsrondleidingen en excursies
- Souvenirwinkel en kaartverkoop
- Cadeaubonnen
- Brochures bestellen

Herrngasse 16, T +43/316/8075-0, F extensie 15
info@graztourismus.at, [graztourismus.at](https://www.graztourismus.at)

Hauptplatz U bereikt ons met 1,3,4,5,6,7

VAN STAD NAAR PLATTELAND IN 10 MINUTEN

De Erlebnisregion Graz combineert stadsgevoel en zuidelijke flair in de enige Genusshauptstadt van Oostenrijk met natuur, cultuur en vele topexcursiebestemmingen in alle windrichtingen.

Colofon: Verantwoordelijk voor de inhoud: Graz Tourismus in opdracht van Tourismusverband Region Graz. Ontwerp en vormgeving: PILZ Werbeagentur GmbH. Fotografie: Tom Lamm, Harry Schiffer, Hans Wiesenhofer, Toni Muhr, Werner Krug, J. J. Kucek, Paul Stajan, Gerald Plattner, Andreas Hofer, Lupi Spuma, Schell Collection, iStock. Teksten: © Graz Tourismus. druk: Klampfer. Austria-Export-brochure. Voor alle informatie en prijzen geldt: zet- en drukfouten voorbehouden (2024, nl)

Dit product werd vervaardigd volgens de richtlijnen van het Oostenrijkse milieukeurmerk ZU-24, UWZ: 900, en met PEFC-gecertificeerd papier met zuivere plantaardige verf zonder chemische middelen en met behulp van zonne-energie.

Lebensgefühl
Oostenrijk

ERLEBNISREGION GRAZ

BEZIENS WAARDIG HEDEN

Wandelingen door het historische
en het moderne Graz

REGION
GRAZ

HOEVEEL TIJD HEEFT U VOOR UW STADSWANDELING?

Drie geselecteerde wandeltochten naar de mooiste en meest interessante bezienswaardigheden van Graz.

Deze brochure is bedoeld om u te helpen het historische, maar ook het moderne Graz op een eenvoudige en aangename manier te verkennen. Wij hebben drie verschillende wandeltochten met verschillende onderwerpen voor u geselecteerd. Uiteraard is het ook mogelijk alle drie de tochten met elkaar te combineren. Verder vindt u in deze brochure bestemmingen buiten het centrum die ook zeer de moeite waard zijn.

Houd a.u.b. per seizoen rekening met de openingstijden!

STADSWANDELING OUDE CENTRUM GRAZ	Pagina 4
HISTORISCH EN MODERN: OVER DE MUR EN WEER TERUG	Pagina 18
BOVEN DE DAKEN VAN DE STAD	Pagina 28
AANBEVOLEN BESTEMMINGEN BUITEN HET CENTRUM	Pagina 40

STADSRONDLEIDINGEN

Mocht u geïnteresseerd zijn in stadsrondleidingen en boottochten (Duits en Engels) met verschillende thema's, kunt u deze boeken bij het Toeristeninformatiecentrum in Graz.

INFORMATIE & BOEKINGEN:

Toeristeninformatiecentrum Regio Graz, Herrngasse 16, 8010 Graz
T +43/316/8075-0, F extensie 15
info@graztourismus.at, [graztourismus.at](https://www.graztourismus.at)

VOORDAT WE VAN START GAAN: EEN KLEINE STADSGESCHIEDENIS.

Een snelle tijdreis door Graz: keizerstad, parel van de renaissance, stad van wetenschap, van (moderne) architectuur, culturele hoofdstad...

De op een na grootste stad van Oostenrijk heeft een levendige geschiedenis van ruim 900 jaar. Tijdens uw wandeltochten door de stad zult u veel bewijzen vinden voor dit bewogen verleden, veel aanwijzingen van het heden en zo hier en daar een visie op de toekomst. Op geen enkele andere plek ter wereld vindt u zo dicht op elkaar zoveel fantastische architectuur uit alle bouwstijlen bij elkaar – van de middeleeuwen tot de 21e eeuw. Daarom werd Graz in 1999 ook opgenomen op de werelderfgoedlijst van UNESCO.

1128/29:	Eerste officiële vermelding in de geschriften als "gradec" (kleine burcht)
1230:	De stad wordt verhoogd en ommuurd
1379:	Hoofdstad van Binnen-Oostenrijk
1440–93:	Keizerlijke residentie onder Friedrich III
1564:	Residentiestad onder aartshertog Karl II
1585:	Oprichting van de universiteit
1594–99:	Johannes Kepler in Graz
1809:	Belegering door de Fransen, gedwongen afbraak van de vestingwerken. De burgers van Graz kopen de Uhrturm en de Glockenturm (klokkentorens) af
1945:	15 procent van alle woonwijken verwoest bij luchtaanvallen
1958:	Oprichting "Forum Stadtpark"
1963:	Oprichting van de Kunstuniversiteit Graz
1968:	Oprichting "steirischer Herbst" (Stiermarken-herfst)
1985:	Oprichting "styriarte"
1999:	Opname op de werelderfgoedlijst van UNESCO
2003:	Culturele hoofdstad van Europa
2008:	Benoeming tot Genusshauptstadt (genietershoofdstad)
2010:	Uitbreiding van de UNESCO-werelderfgoedzone: Kasteel Eggenberg
2011:	Benoeming tot City of Design
2020:	Graz Cultuurjaar 2020 – Cultuur creëert stedelijke toekomst

BEZIENSWAARDIGHEDEN IN GRAZ

Tijdens de volgende drie stadswandeltochten kan men de vele bezienswaardigheden van Graz heel gemakkelijk verkennen. We hebben de hoogtepunten duidelijk voor u gemarkeerd met:

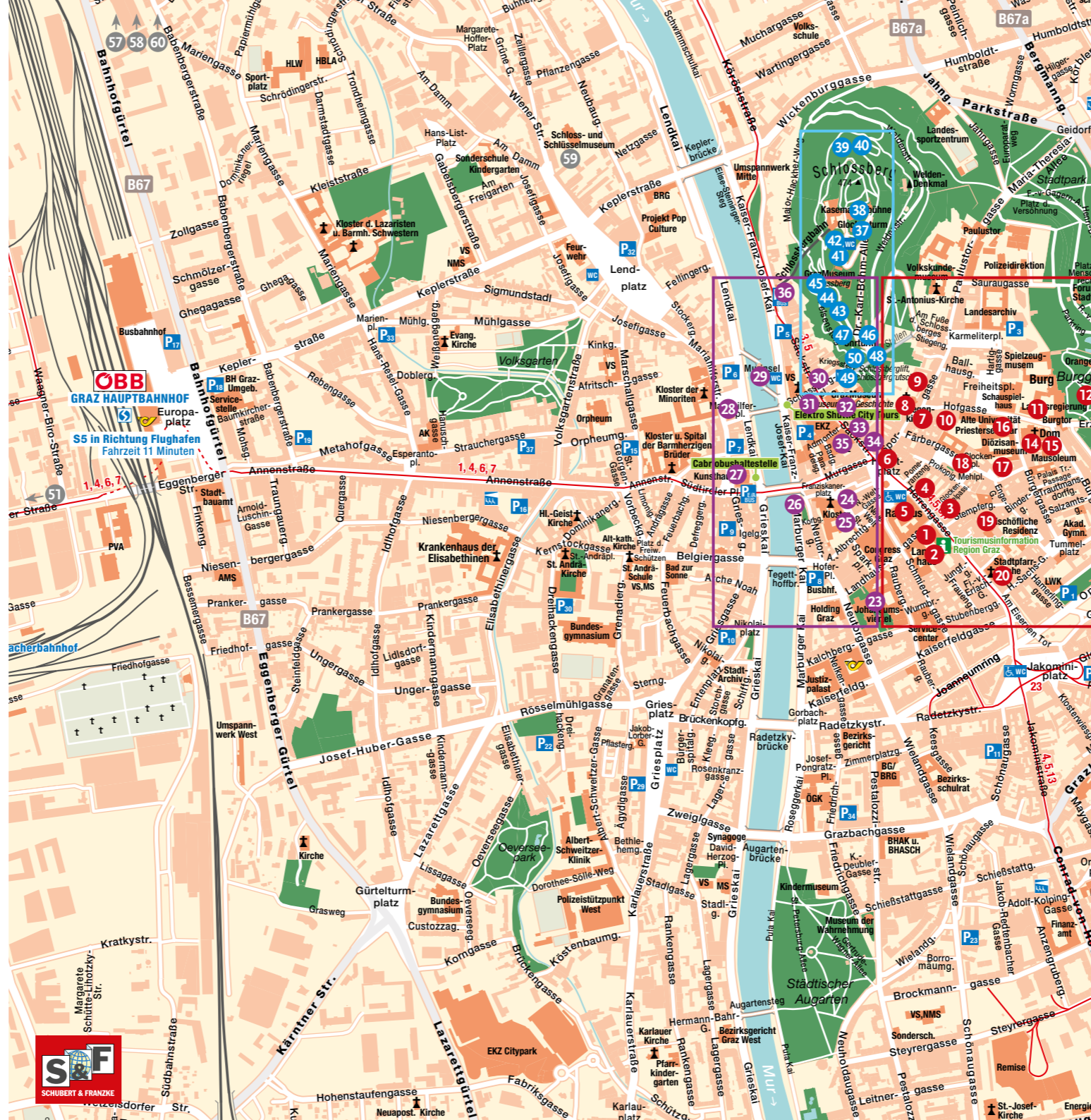
- A** Stadswandeling oude centrum Graz: een uitvergroting van het deel van de plattegrond met de bezienswaardigheden 1–22 vindt u op pagina 4.
- B** Graz historisch en modern: een uitvergroting van het deel van de plattegrond met de bezienswaardigheden 23–36 vindt u op pagina 16.
- C** Boven de daken van Graz: een uitvergroting van het deel van de plattegrond met de bezienswaardigheden 37–50 vindt u op pagina 27.

De betreffende aansluitpunten naar de andere wandelingen zijn in de uitvergrote plattegronden gemarkeerd met **A B C**.

1 Landhaushof	28 Mariahilferplatz
2 Landeszeughaus	29 Mur-eiland
3 Generalihof	30 Schlossbergplatz
4 Gemaltes Haus/Herzoghof	31 Palais Attems
5 Hauptplatz/Stadhuys	32 GrazMuseum
6 Luegghaus	33 Museum voor Geschiedenis
7 Hof van de Duitse Ridderorde	34 Sackstraße
8 Stiegenkirche	35 Kastner & Öhler
9 Palais Saurau	36 Schlossbergbahn
10 Hofbakkerij Edegger-Tax	37 Glockenturm
11 Burcht/Dubbele wenteltrap	38 Kasemattenbühne
12 Burchttuin	39 Gotische poort
13 Stadspark	40 Hackher-leeuw
14 Dom	41 Graz Museum Schlossberg
15 Mausoleum	42 Kanonshal
16 Priesterseminar	43 Chinees Paviljoen
17 Klokkenspel	44 Türkenbrunnen
18 Bermudadriehoek	45 Starcke-Haus
19 Stempfergasse	46 Uhrturm
20 Stadtpfarrkirche	47 Terugweg oud centrum/
Felsensteig
21 Opera	48 Herbersteingarten
22 Kaiser-Josef-Markt	49 De mijngangen in de berg
23 Joanneumsviertel	50 Schlossberg-glijbaan
24 Franziskanerviertel	51 Kasteel Eggenberg
25 Franciscanen-kerk & klooster	52 Basiliek Mariatrost
26 Mur-boulevard	53 Grazer universiteiten
27 Kunsthaus Graz	54 Botanische tuin
	55 Hilmteich/Leechwald
	56 Leech-kerk
	57 Kasteelruïne Gösting
	58 Calvarieberg
	59 Schell Collection
	60 Nova-Air

CIJFERS, DATA, FEITEN

Inwoners: ca. 300.000
Oppervlakte: 127,6 km²
Gemidd. boven zeeniveau: 353 m

Karl-Franzens-Universität
Physik-Institut
ReSoWi-Zentrum
Bibliothek
Aula
Anatom.-Institut
Chem.-Institut
Mensa
OH
Sonnenfelsplatz
Leechgasse
Beethovenstr.
Hugo-Wolf-G.Zinzendorf-Brunn.

Leech-Kirche
Ritterstr.
Zinzendorf-Brunn.

Sanatorium Leech
Hugo-Wolf-G.Zinzendorf-Brunn.

Hauslabgasse
Kunstuniversität

Leopoldsdorf
Leopoldsdorfer Gasse

Rechbauerstr.
Haydn- und Wasiljngasse

TU Graz
Lesingstr.
Technikerstr.

Mandelstr.
Schörgelgasse

Feuerwehr
Kopernikusgasse

ATG
Kastellfeldgasse

Landesgericht
Steyrergasse

Sportpl.
Winkelg.

Tennispl.
Klosterwiesg.

Elisabethstr.
Rückertg.
Schanzel-
Dürergasse
VS, MS

Merangasse
STEWEAG
KPU

Leonhardstr.
Engelgasse
Priv. VS der Ursulinen
Pappenheimgasse
Gaulgasse
Sporthalle
G.-Seidl-Gasse

Merangasse
Schumanngasse
Zwerggasse
Obst-
Morellenfeldgasse
Bundesanst. f. Leibes-
erziehung
Engelgasse
Nibelungeng.

**Schiller-
Herz-Jesu-
Kirche**
Nägel-
gasse
Schützenhofgasse
Herrandgasse

Technische Universität
Stremayr-
gasse

**Schörgel-
platz**
Privatschule
Sacré Coeur
VS, Gynasium
Kindergarten

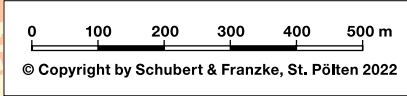
Steyrergasse
Rechen-
zentrum

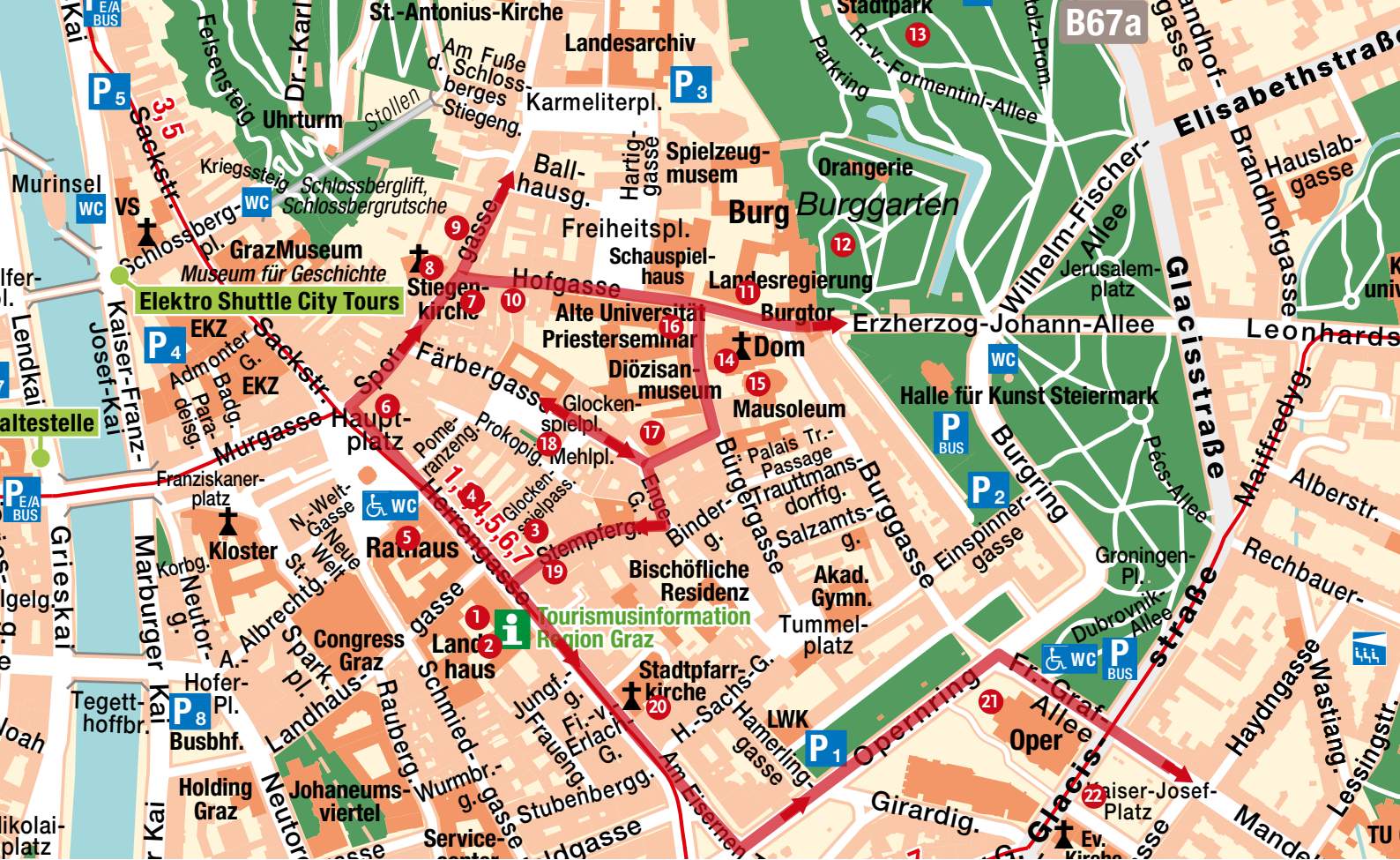
Hafnerriegel
Kastellfeldgasse

**Dominikaner-
kloster**
Münzgrabengürtel

Waltendorfer Gürtel
Evang. Friedh.

GRAZ
(363 m)

STADSWANDELING OUDE CENTRUM GRAZ: WANDELN DOOR HET WERELDERFGOED.

Wandel met de ogen wijd open door het indrukwekkende, door UNESCO op de werelderfgoedlijst geplaatste oude centrum van Graz. De afwisselende tocht door het oude centrum begint bij het Toeristeninformatiecentrum van Graz op de Herrengasse 16.

Ga lekker wandelen en laat u verrassen. Achter elke hoek wacht een nieuwe ontdekking: verstopte steegjes, romantische binnenplaatsen, kunstzinnige gevels en schitterende adellijke en burgerlijke gebouwen uit vervlogen eeuwen. Gotiek, Renaissance, Barok en Historisme van de Habsburgse dynastie wonen in Graz naast elkaar. Samen vormen zij het

“best behouden stadshart van Centraal Europa” – in 1999 opgenomen als werelderfgoed van UNESCO en in 2010 uitgebreid met het barokke kasteel Eggenberg.

Deze sfeer van historische nabijheid van het oude centrum met de groene Schlossberg (kasteelheuvel) vormde een belangrijke bouwsteen voor de grote internationale weerklank die Graz als “Culturele hoofdstad van Europa 2003” bereikte. In de warme seizoenen vormen de straten, pleinen en binnenplaatsen een prachtige achtergrond voor spectaculaire evenementen. Fascinerend mooie architectuur en creatieve economie verschaffen de stad in 2011 de titel City of Design.

STADSWANDELING OUDE CENTRUM GRAZ: WANDELEN DOOR HET WERELDERFGOED.

U begint bij het toeristeninformatiecentrum van de regio Graz aan de Herrengasse 16 en bereikt al na enkele stappen de ingang van het Landhaushof.

De Herrengasse is het centrum van het openbare leven in Graz, met talloze prachtige paleizen en schitterende gebouwen tussen Hauptplatz en Jakominiplatz. Te bewonderen zijn het 'Landhaus', het 'Luegghaus', het 'Gemaltes Haus' of het paleis van de Grazer Wechselseitige Versicherung, die sinds 1895 hier in het centrum is gevestigd en inmiddels actief is in 13 Europese landen. De Herrengasse en de zijstraten ervan zijn voorbehouden aan voetgangers, fietsers en trams en wordt beschouwd als de winkelstraat van de stad.

1 LANDHAUSHOF 🏰

Met name de binnenplaats met zijn zuilengangen geldt als een meesterwerk van de Italiaanse renaissance (Domenico dell'Allio). Achter de vensters met hun rondbogen vergadert het parlement van de deelstaat in zijn grote zaal. In de warme seizoenen sieren bloemen de prachtige zuilengangen en rond de kersttijd kan men hier de beroemde ijskribbe bewonderen in een passende omgeving. Tussendoor vinden in de majestueuze sfeer van het hof in het Landhaus concerten, theateruitvoeringen en allerlei evenementen plaats.

TIP: 2* LANDESZEUGHAUS 🏰

Direct aan het Landhaus grenst het Landeszeughaus, ooit de belangrijkste wapenkamer van Binnen-Oostenrijk, tegenwoordig een van de grootste historische wapenverzamelingen ter wereld met ruim 30.000 expositiestukken (ingang: Herrengasse).

3 GENERALIHOF / 4 HERZOGHOF

Graz is beroemd om de romantische binnenplaatsen – Enkele daarvan komt u tegen tijdens deze wandeling, zoals bijv. de Generalihof (ingang Herrengasse nr. 9), en een stuk verderop het "Gemaltes Haus" (beschilderde huis, nr. 7). De gevel is in 1742 door barokschilder Johann Mayer beschilderd met fresco's, die de goden uit de Grieks-Romeinse mythologie weergeven. De mooie binnenplaats staat bekend als "Herzoghof".

* Zeughaus – tot de indrukwekkende expositiestukken behoort een bijzonder waardevol item: een van de wereldwijd nog maar zeven volledig bewaard gebleven wapenuitrustingen voor paarden.

STADSWANDELING OUDE CENTRUM GRAZ: WANDELEN DOOR HET WERELDERFGOED.

Als u zo door de Herrengasse wandelt, langs de gezellige terrassen, komt u al na enkele minuten bij de Grazer Hauptplatz.

5 HAUPTPLATZ/STADHUIS

De Hauptplatz (hoofdplein) en het stadhuis vormen het hart en het middelpunt van de stad. In het midden van de Hauptplatz staat de in 1878 opgerichte fontein de Erzherzog-Johann-Brunnen – een herinnering aan de “Stiermarken-prins” aartshertog Johann. Het bijbehorende stadhuis met koepel, klok en hoektorentjes domineert sinds het einde van de 19^e eeuw de Grazer Hauptplatz.

6 LUEGGHAUS

Uit de prachtige gevels rondom de Hauptplatz steekt op de hoek naast de Sporgasse het “Luegghaus” met zijn royale pleisterwerkgevel en de galerijen mooi uit. Als u goed kijkt, kunt u tussen de slingerende bladeren van fruit en planten door de monden en neuzen op de gevel zien. Tegenwoordig zit hier de Swarovski Boutique Graz.

7 HOF VAN DE DUITSE RIDDERORDE

Een echte aanrader is de gotische binnenplaats met zuilengangen van de Duitse Ridderorde, die volledig is bedekt met “Murnockerln”. Zo worden in Graz de door waterkracht afgeronde stenen genoemd die als pleistermateriaal zijn gebruikt voor stegen en hofjes. Het stenen portaal met het kruis van de orde bij de hoeksteen stamt uit het eerste kwartaal van de 16e eeuw (ingang: Sporgasse 22).

TIP: ALTSTADT BIM – GRATIS DOOR DE BINNENSTAD

In het oude centrum van Graz reist u GRATIS met de tram, om precies te zijn tussen de Jakominiplatz en de Hauptplatz, plus een station beide kanten op, dus bijvoorbeeld naar de Schlossbergplatz, of tot aan het Kunsthaus!

SOUVENIRS UIT GRAZ

Zoekt u een cadeautje voor vrienden en familie of wilt u ook voor uzelf een kleine herinnering aan uw verblijf in Graz meenemen?

visitGRAZ-Shop

Herrengasse 16
ingang Landeszeughaus
T +43/316/8075-0
info@graztourismus.at
graztourismus.at

Shop
visitgraz

Over een visie die onze stad heeft veranderd.

Zoals hier, op de Hauptplatz (het hoofdplein) van Graz, komt u hem en zijn ideeën overal tegen: aartshertog Johann van Oostenrijk. Meer dan 50 jaar leefde en werkte de 'Stiermarkse prins' in onze stad – talloze ontwikkelingen en oprichtingen zijn tot op de dag van vandaag bewijs van zijn daadkracht.

Zijn visie van een beter leven, vooral voor de eenvoudige mens, leidde in 1828, meer dan 190 jaar geleden, ook tot de oprichting van de Grazer Wechselseitige Versicherung.

Sindsdien heeft zich vanuit deze oorspronkelijke brandverzekering een internationale onderneming met meer dan 4.600 medewerkers ontwikkeld, die verzekeringen, banken en vastgoedmaatschappijen in 13 landen in Europa onder één dak verenigt, met hoofdkantoor in Graz.

En tot de dag van vandaag houdt de GRAWE vast aan de waarden van haar oprichter: nuchterheid, betrouwbaarheid en dicht bij de mensen staan.

grawe.at

De **vaakst aanbevolen** verzekering van Oostenrijk.

Elk jaar worden 8.000 verzekerings- en bankklanten in een onafhankelijk onderzoek in heel Oostenrijk gevraagd naar hun tevredenheid en hun bereidheid om hun bank of verzekeringsmaatschappij bij anderen aan te bevelen. In 2023 werd GRAWE opnieuw onderscheiden voor haar bijzondere klantgerichtheid. In de categorie „Verzekeringen Oostenrijk“ behaalden we de 1e plaats – voor de 11e keer op rij! Meer informatie op: grawe.at/meistempfohlen

STADSWANDELING OUDE CENTRUM GRAZ: WANDELEN DOOR HET WERELDERFGOED.

Vanaf de Hauptplatz gaat het licht bergafwaarts door de geplaveide Sporgasse, een van de meest romantische steegjes van de stad.

8 STIEGENKIRCHE (zonder afbeelding)

Deze oudste parochiekerk van Graz staat in 1343 voor het eerst officieel in de geschriften vermeld. Deze kerk is met name bekend als studentenkerk en bevindt zich in het historische stadshart van Graz, aan de zuidkant van de Schlossberg en een beetje verstopt achter de machtige muren van een voormalig Augustijnenklooster.

9 PALAIS SAURAU

In 1566 bouwde Pankraz von Windischgrätz in de buurt van de toen nog bestaande middeleeuwse stadsmuur een machtig paleis met vier vleugels, tegenwoordig bekend als Palais Saurau. Voelt u zich bekeken? Kijk dan maar eens naar boven: een man met baard, tulband en dolk kijkt met een dreigende blik omlaag en wekt de nieuwsgierigheid van voorbijgangers. Dat is ook precies de bedoeling, want de figuur van de met sagen omhulde Turkse krijger onder het dak siert een van de mooiste gebouwen van de stad (de hof is niet toegankelijk).

TIP: 10 HOFBAKKERIJ EDEGGER-TAX

Een stukje verderop in de Sporgasse slaat u linksaf de Hofgasse in. Daar valt een schitterend winkelportaal van hout – versierd met een vergulde dubbele adelaar – op: de Hofbakkerij Edegger-Tax, waar verrukkelijk gebak uit de keizertijd wordt gemaakt, zoals de “Sissibusserl” of “Kaiserzwieback”. Kom lekker proeven!

11* BURCHT/DUBBELE WENTELTRAP 🏰

Als u de Hofgasse volgt, komt u uit bij de Freiheitsplatz en het Schauspielhaus, beide met een classicistische bouwstijl. Vlak voor de poort van de burcht vindt u de ingang naar de burcht (Hofgasse 15), via het eerste hof komt u bij de dubbele wenteltrap (1499), een meesterwerk uit de metselkunst aan het einde van de gotische periode (naast trap III). De burcht is tegenwoordig de plek waar de regering van de deelstaat Stiermarken vergadert.

* Dubbele wenteltrap – ga de uitdaging aan: interessante bochten, verrassende ontmoetingen, scheiding en samensmelting van beide trappen op drie verdiepingen!

STADSWANDELING OUDE CENTRUM GRAZ: WANDELEN DOOR HET WERELDERFGOED.

Via de poort van de burcht wandelt u de licht bergafwaarts lopende Bürgergasse in – naar nog meer “Grazer klassiekers”.

TIP: 12 BURCHTTUIN / 13 STADSPARK

Via de poort van de burcht komt u bij de ingang van de burchttuin en verderop in het stadspark. Een pronkstuk is de stadsparkfontein, die in 1873 op de werlde tentoonstelling in Wenen werd gekocht.

14 DOM 🏰

De Dom werd tussen 1438 en 1464 als hofkerk gebouwd door keizer Friedrich III. Links aan de zuidkant van de dom bevindt zich onder een klein afdak de landplagenafbeelding, die de drie plagen toont (pest, Turken, krekels) die in het verschrikkelijke jaar 1480 in Stiermarken huishielden.

15 MAUSOLEUM 🏰

Keizer Ferdinand II liet – toen nog hier woonachtig als heerser van Binnen-Oostenrijk – in Graz het op het gebied van kunstgeschiedenis belangrijkste graf van een Habsburger bouwen. Giovanni Pietro de Pomis, de Italiaanse hofschilder, was verantwoordelijk voor het ontwerp.

Houd a.u.b. per seizoen rekening met de openingstijden!

16 PRIESTERSEMINAR

Schuin tegenover het Mausoleum ligt achter een imposante gevel het renaissancehof van het Jezuïetencollege (tegenwoordig Priesterseminar), waaraan de in 1585 gestichte “Oude universiteit” is aangesloten (Hofgasse 14).

TIP: 17 KLOKKENSPEL 🏰

Via de Abraham-a-Santa-Clara-Gasse bereikt u de Glockenspielplatz. Om 11:00, 15:00 en 18:00 uur gaan hier twee luikjes open en komt er een uit hout gesneden paartje in klederdracht tevoorschijn, dat ronddraait op de klanken van het klokkenspel.

18 ROND MEHL- UND FÄRBERPLATZ

Als u omhoogkijkt over de goed bezochte gasthuizen, restaurants, cafés en bars, ziet u schitterende renaissance-architectuur en als goed gelukt contrast de M1 – moderne architectuur in het hart van de stad. In het uitgaansleven van Graz wordt dit ook wel de “Grazer Bermudadriehoek” genoemd, omdat velen hier wel uren kunnen verdwijnen.

13

14

15

16

17

18

STADSWANDELING OUDE CENTRUM GRAZ: WANDELEN DOOR HET WERELDERFGOED.

Krijgt u (alweer) trek en dorst? Nog een paar minuten en dan bent u bij de Bauernmarkt (boerenmarkt)!

19 STEMPFERGASSE (zonder afbeelding)

Als u terugloopt via de Mehl- und Glockenspielplatz komt u via de Enge Gasse in de “elegante” Stempfergasse, een van de winkelhighlights van Graz, met extravagante boetiekjes en internationale topmerken. Vervolgens houdt u in de Herrengasse links aan.

20 STADTPFARRKIRCHE

In de Herrengasse steekt een weelderige, barokke toren uit boven alle andere gebouwen. Deze hoort bij de Stadtpfarrkirche. De bewogen geschiedenis van deze parochiekerk vertelt over een kleine gotische kapel in de open gebleven wijk het Judenviertel (jodenwijk), over haar tijd als kloosterkerk van de Dominicanen, over barokke en neogotische verbouwingen en over de bommen van de Tweede Wereldoorlog. Aan de donkere tijden herinneren de afbeeldingen van Hitler en Mussolini in de glazen ramen.

21 OPERA GRAZ

Via de Herrengasse en verder door naar links via de Opernring komt u bij het operagebouw van Graz, dat in 1899 is gebouwd volgens het ontwerp van het beroemde architectenduo Helmer en Fellner. Hier komen traditie en moderne tijd op een indrukwekkende manier samen. Voor een interessant contrast zorgt het stalen beeld “Lichtschwert” van Hartmut Skerbisch, dat als symbool voor openheid en tolerantie voor het operagebouw staat.

22 KAISER-JOSEF-MARKT

Achter het operagebouw ligt aan de Kaiser-Josef-Platz de grootste boerenmarkt van Graz. De boeren uit de regio brengen hun zelf verbouwde producten naar de stad en bieden groenten en fruit, planten en bloemen, brood en nog veel meer te koop aan. Een bijzondere ervaring voor de ogen en smaakpapillen (ma–za 6–13 uur).

TIP: POMPOENPITOLIE UIT STIERMARKEN OM MEE TE NEMEN!

Pompoenpitolie, het “zwarte goud van Stiermarken”, smaakt ontzettend goed en is heel gezond. Lekker voor salades, voor het verfijnen van gerechten en zelfs op vanille-ijs (ja, dat leest u goed!) – neem gerust een fles mee van de markt.

20

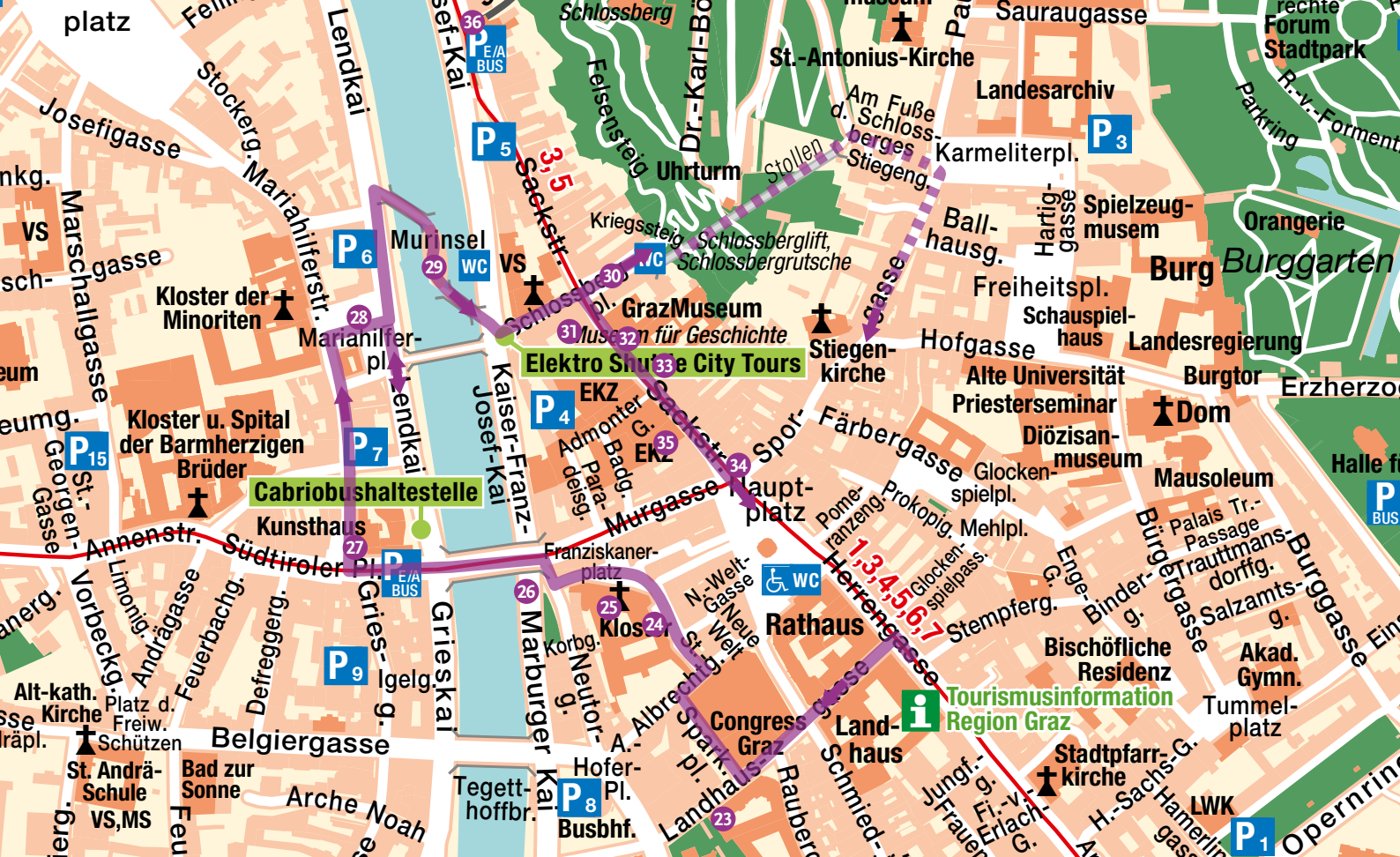
20

21

22

HISTORISCH EN MODERN: OVER DE MUR EN WEER TERUG.

Het indrukwekkende contrast tussen traditioneel en modern Graz. Het project “Culturele hoofdstad van Europa” heeft hier zijn zichtbaarste sporen achtergelaten. Met deze wandeling kunt u ook bij het Toeristeninformatiecentrum van Graz, Herrengasse 16, of bij de Hauptplatz beginnen.

Aan de ene kant, de rivierkant: smalle steegjes, die de hele dag door voor koele schaduw zorgen, winkeltjes, een mengelmoes van geuren, zonovergoten pleinen, gezellig geroezemoes in de straatcafés, opgewekte mensen van alle leeftijden. Dat is de speelse, zuiders aandoende kant van de stad.

Een paar passen over de Mur – dat is de rivier die Graz in tweeën splitst – leveren een bijzonder contrast op: sinds 2003, het jaar waarin Graz culturele hoofdstad van Europa was, stap je hier de toekomst in: midden tussen de oude huizen van deze wijk staat het bizarre kunsthuis “friendly alien” dat hier duidelijk op zijn plaats is. De inwoners van Graz zijn dol op dit gebouw met zijn eigenaardige schoonheid, en zien het al als een nieuw, tweede symbool van de stad. Een drijvende schelp in de rivier verbindt de twee kanten van de stad: het eiland in de Mur.

HISTORISCH EN MODERN: OVER DE MUR EN WEER TERUG.

Vanaf de Herrengasse komt u bij de Hauptplatz en vanaf daar gaat u linksaf door de smalle, schaduwrijke Franziskanergasse verder de wijk het Franziskanerviertel in.

23 JOANNEUMSVIERTEL

De wijk Joanneumsviertel vormt niet alleen het hart van het op één na grootste museum van Oostenrijk, maar is ook een belangrijk accent van de stedenbouw in de binnenstad van Graz.

24* FRANZISKANERVIERTEL

Het Franziskanerviertel wordt ook vandaag nog “Kälbernes Viertel” genoemd. Deze benaming vloeit voort uit de eeuwenlange traditie van de slagers, die hier hun producten aanboden. Tegenwoordig is de wijk een ontmoetingsplaats voor jong en oud, en er heerst duidelijk een zuidelijke flair in wat men hier ziet en proeft: Italiaanse kost of specialiteiten uit Stiermarken – hier kunt u van allebei genieten.

25 FRANZISCANENKERK EN -KLOOSTER

De toren van de Franciscanerkerk domineert bijna net zo de skyline van Graz als de Uhrturn. Hij hoort bij het oudste klooster van de stad, dat in 1239 werd gesticht als Minorietenklooster. Aan de zuidwestelijke kant, pal naast de stadsmuur en op een strategisch belangrijke plek, werd de voor bedelordes ongewoon imposante toren op bevel van de stadsregering in de 17e eeuw als stadstoren gebouwd. Dit klooster van de Franciscanen sluit aan op de parochiekerk Maria Himmelfahrt, een gotische hallenkerk.

TIP: 25 FRANCISCANENKLOOSTER

Neem een kijkje binnen in het klooster: u zult versteld staan van de gotische kruisgang naar de Jakobuskapel! Dit is een plek van rust en vrede midden in de bruisende stad.

26 MUR-BOULEVARD (zonder afbeelding)

Vanaf de Franziskanerplatz bent u binnen een paar passen bij de Erzherzog-Johann-brug. Hier loopt de weg omlaag naar de “Mur-boulevard” – een ideale plek om even uit te rusten en eventueel uw vermoeide voeten in de Mur te dompelen. De Mur-boulevard is een belangrijke plek voor ontspanning geworden, waar de hele bevolking van Graz gretig gebruik van maakt.

23

25

24

25

* Culinaire bierwandeling – april tot november. Zeer onderhoudende wandeling met proeverijen, waarbij u de verschillen leert tussen “Pffiff”, “Seitl”, “Glas” en “Krügerl”.

HISTORISCH EN MODERN: OVER DE MUR EN WEER TERUG.

Over de Erzherzog-Johann-brug wandelt u aan de andere kant van de rivier – voor u uit ziet u het nieuwe, tweede symbool van de stad: het Kunsthaus.

27* KUNSTHAUS GRAZ 🏠

De architecten Peter Cook en Colin Fournier hebben dit indrukwekkende gebouw ontworpen en in 2003 gebouwd. Het interessante samenspel van het nieuwe gedeelte aan de oever van de Mur en de oude Uhrturn op de Schlossberg geldt als kenmerk van deze stad en geeft de productieve verhoudingen tussen traditie en avant-garde weer. Het Kunsthaus herbergt wisselende exposities (let op: op maandag gesloten!), de “Camera Austria” (foto-exposities) en een café.

28 MARIAHILFERPLATZ

Vorbij Palais Thinnfeld, dat is uitgegroeid tot een “kunstcluster” (hier zijn het Huis der Architectuur en de Grazer Kunstvereniging gevestigd), leidt de route u naar de Mariahilferplatz, die wordt gekenmerkt door de imposante Mariahilferkirche, het Minorietenklooster en het Minorieten-cultuurcentrum. Deze kerk, die aan het begin van de 17e eeuw werd gebouwd, kreeg pas in 1742 de indrukwekkende gevel met twee torens.

TIP:

Vanaf hier is het niet ver naar de boerenmarkt op de Lendplatz en naar het slot- & sleutelmuseum.

29 MUR-EILAND 🏠

Het “Mur-eiland”, dat naar aanleiding van de benoeming van Graz tot culturele hoofdstad van Europa in 2003 werd aangelegd, is een opmerkelijk symbool. Op basis van een ontwerp van kunstenaar Vito Acconci uit New York ontstond hier een drijvende schelp, die via twee aanlegsteigers met de oevers van de Mur verbonden is. Hier vindt u een café en een amfitheater.

TIP: GRAZ CARD

Graz comfortabel beleven en ontdekken!

Graz in 24, 48 of 72 uur comfortabel met bus, trein en Bim verkennen en gratis heel veel bezienswaardigheden bezoeken. De Graz Card is perfect voor een ontdekkingsstocht door Graz en ook nog eens ideaal voor een reis met het hele gezin: per kaart genieten 2 kinderen onder de 15 gratis mee van alle voordelen.

27

28

28

29

* "Nozzles", zo heten de eigenaardige uitstulpingen van het Kunsthaus. Sommige ervan doen dienst als verlichting.

HISTORISCH EN MODERN: OVER DE MUR EN WEER TERUG.

Via de Mursteg (steiger) komt u in de Sackstraße en verderop bij de Schlossbergplatz – met een mooi uitzicht op de Schlossberg en de bijbehorende trap, de Schlossbergstiege.

30 SCHLOSSBERGPLATZ

Rechts, naast de ingang naar de Schlossbergstollen (mijngangen) staat het gebouw van de stad dat als oudste staat vermeld in de geschriften: de Reinerhof uit de 13e eeuw, ooit in het bezit van het Rein-klooster. De Schlossbergstiege is een van vier mogelijkheden om op de Grazer Schlossberg te komen. Deze trap in steen is in de Eerste Wereldoorlog door krijgsgevangenen uitgehouwen; hij telde oorspronkelijk 250 treden.

31 PALAIS ATTEMS

Met zijn indrukwekkende afmetingen is het Palais Attems sinds 1702 gezichtsbepalend voor de Sackstraße. De familie – eigenaar van het paleis tot 1962 – heeft het gebouw nauwelijks laten veranderen, waardoor Graz met Palais Attems een waardevol, origineel gehouden barokpaleis heeft (de vertrekken zijn niet toegankelijk voor publiek).

32* GRAZMUSEUM

Het GrazMuseum geldt als ontmoetingspunt voor iedereen die geïnteresseerd is in de stedelijke ontwikkeling van de stad, in haar politieke, economische en sociale geschiedenis, en in de kunst en cultuur van Graz. Het museum is een historisch museum en heeft als doel de geschiedenis vanuit het huidige standpunt en met formele middelen te tonen in een sfeer die alleen in een museum kan worden gecreëerd.

33 MUSEUM VOOR GESCHIEDENIS

De volledige veelzijdigheid van de kunsthistorische collectie. Het nieuwe, publiekelijk toegankelijke depot toont de rijkdom van de collectie, die in de 19e eeuw werd aangelegd om het culturele tijdperk van Stiermarken vanaf de vroege middeleeuwen vast te leggen. Vandaag de dag bevat de collectie meer dan 35.000 objecten. Zo'n 2000 muziekinstrumenten, meubels, kleding voor dames, heren en kinderen, onderscheidingen en medailles, patroonboeken en tapijten, tegels, borstbeelden, sloten, kandelaars, grafkruizen, drinkgerei en vazen worden nu als een uitgebreide collage van duizenden objecten op een oppervlakte van 450 m2 gepresenteerd.

* De permanente tentoonstelling "360 GRAZ – Eine Geschichte der Stadt (een geschiedenis van de stad)" in het GrazMuseum. Hier kunt u in alle rust uw eigen weg door de geschiedenis van de stad kiezen.

HISTORISCH EN MODERN: OVER DE MUR EN WEER TERUG.

U wandelt verder door de Sackstraße richting de Grazer Hauptplatz, langs antiquiteiten- en snuisterijenwinkels, met in de verte al een glimp van het stadhuis.

34 SACKSTRASSE (zonder afbeelding)

De Sackstraße – de vanaf de Hauptplatz beginnende verlenging van de Herrengasse – is de kunststraat van Graz. Tot aan de Schlossbergbahn vindt u hier antiquiteitenwinkels, kunstgaleries, sieradenboetieks, werkplaatsen, musea en ateliers, die moderne en antieke kunst, en volks- en handwerkkunst bieden. De fascinerende sfeer in combinatie met traditionele handel geven deze kunststraat een zeer bijzondere aantrekkingskracht.

35 KASTNER & ÖHLER

Een echt instituut van Graz is het traditierijke – en supermoderne – warenhuis Kastner & Öhler. Dit mooiste warenhuis van Oostenrijk en inmiddels ook al internationaal onderscheiden, biedt verdeeld over 6 verdiepingen en op 20.000 m² de grootste modeselectie van Oostenrijk! Vanaf het dakterras op de 6e verdieping heeft u een ongelooflijk mooi uitzicht op de nabijgelegen Schlossberg en over de rode daken van de stad. Op de Skywalk zweeft u zoezegd boven de stad en kunt u de Uhr-turm praktisch aanraken.

36 SCHLOSSBERGBAHN (afbeelding pagina 31)

Dan is er natuurlijk ook nog de Schlossbergbahn, aan het andere eind van de Sackstraße. Met deze kabelbaan, die een prachtig uitzicht biedt en een stijgingspercentage van meer dan 61% heeft, kunt u de berg in het centrum van Graz op: de Grazer Schlossberg, met het symbool van de stad: de Uhr-turm.

TIP: SCHLOSSBERGLIFT (afbeelding pagina 37)

Een bijzondere, snelle en tegelijkertijd comfortabele manier om de Schlossberg te beklimmen, is de Schlossberglift. De esthetisch aantrekkelijke oplossing van deze in de berg gebouwde lift is zeer praktisch als men iets meer haast heeft of niet zo goed te been is. Doordat de cabine van de lift van glas is, kunt u tijdens de rit omhoog de verlichte structuur van de rotsen bekijken – een verkenning van het binnenste van de berg.

De Schlossberg vormt het middelpunt van onze volgende wandeling.

Het Modehuis van Oostenrijk

Sackstrasse 7-13, 8010 Graz (in de buurt van de Hauptplatz)
Ma – vrij 9:30 – 18:30 uur | Za 9:30 – 18:00 uur

Je kunt ons ook bij je thuis vinden!

WWW.KASTNER-OEHLER.AT

GRAZER SCHLOSSBERG: BOVEN DE DAKEN VAN DE STAD.

Bij onze derde wandeling gaat u de Schlossberg op. Eenent van het heerlijke uitzicht over de zee van rode daken in het oude centrum van Graz. De derde wandeling begint op de Schlossbergplatz.

Welke andere stad heeft midden in het oude centrum een prachtige, groene berg waarop gewandeld kan worden? De Schlossberg. Hij trekt mensen aan: in het voorjaar met fris groen en de eerste zonnestralen; in de zomer met bomen die voor schaduw zorgen en openluchttheater; in de herfst met zijn kleurenpracht; en in de winter om de alledaagse sleur van de stad te ontvluchten.

Boven aangekomen, valt er veel te ontdekken en kunt u genieten van een prachtig uitzicht op de rode dakpannen van de stad en op de heuvels en bergen van de omgeving.

Verliefde stelletjes krijgen van dat alles vaak minder mee – het plein is nog altijd dé populairste ontmoetingsplek. Terwijl het wel degelijk de moeite waard is om hier rond te kijken: alleen al de klokkentoren van Graz (Grazer Uhrturm) is een curiositeit op zich. De kleine en grote wijzer zijn namelijk omgedraaid, wat al menige bezoeker verward op zijn eigen horloge heeft doen kijken.

GRAZER SCHLOSSBERG: BOVEN DE DAKEN VAN DE STAD.

Er zijn vier mogelijkheden om op de 473 meter hoge berg te komen: met de Schlossbergbahn, met de glazen lift in de berg, te voet via de Schlossbergstiege, of via de Karmeliterplatz.

OP DE SCHLOSSBERG

Een kleine burcht, die meer dan 1000 jaar geleden hier op een uitstekende rots stond, gaf de stad haar naam. Van het uit het Slavisch geleende gradec – wat “kleine burcht” betekent – maakte men later Graz. Vanaf 1544 werd de burcht volgens het ontwerp van Domenico dell'Allio uitgebreid tot een machtige renaissancevesting. De burcht staat in het Guinness Book of Records vermeld als de sterkste vesting aller tijden. Zelfs Napoleon slaagde er niet in om de burcht aan het begin van de 19e eeuw te veroveren. Pas toen hij in 1809 Wenen bezette en dreigde de hoofdstad te vernietigen, gaf Graz zich over en werden bijna alle vestingwerken afgebroken – alleen de Glockenturm en de Uhrurm bleven overeind, doordat ze door de burgers van Graz werden afgekocht en zo werden gered van vernietiging.

37* GLOCKENTURM

Het eerste station op de Schlossberg is de in 1588 gebouwde Glockenturm met de beroemde Grazer klok, de “Liesl”. Of de benaming stamt van een vroegere Elisabeth-kapel of van het woord “Verlies” (Duits voor kerker) is niet duidelijk (hier in de kelder bevond zich de gruwelijkste gevangenis van de vesting). De klok weegt zo'n 5 ton en kon pas in beweging worden gezet toen twee smeden met heel veel bloed, zweet en tranen een eigen luidmechanisme hadden ontwikkeld.

38 KASEMATTENBÜHNE

Weet u wat een “kazemat” was? Kazematten waren vroeger voorraadkammern, die ook als slaapruiden voor gevangenen dienst deden. Tegenwoordig is de Kasemattenbühne de sfeervolle achtergrond voor sublieme opera- en concertuitvoeringen. Een klein pad leidt naar het topplateau en verder door naar de gotische poort van de burcht.

* De “Liesl” werd in 1587 gegoten van 101 Turkse kanonskogels en luidt daarom net zo vaak – en wel drie keer per dag om 7:00, 12:00 en 19:00 uur.

GRAZER SCHLOSSBERG: BOVEN DE DAKEN VAN DE STAD.

De Schlossberg heeft een uitgebreid netwerk van paden. U wandelt zonder al te grote inspanning naar de verschillende bezienswaardigheden.

39 GOTISCHE POORT (zonder afbeelding)

Deze in 1982 herontdekte burchtpoort leidde vanuit de “hintere Zwinger” (achterste dwingel) naar het binnenste van de middeleeuwse burcht en droeg de benaming “hinteres Tor” (achterste poort). Hier stond in de middeleeuwen een van kantelen voorziene poorttoren met twee bogen, waarvan de buitenste vandaag de dag nog zeer goed behouden is gebleven. In 1894 werd het plateau omgetoverd tot een panoramaterras. De gotische poort werd in de periode 1998 tot 2001 weer blootgelegd en toegankelijk gemaakt voor publiek.

40 HACKHER-LEEUW

De Hackher-leeuw herinnert aan de laatste militaire verdediger van de Grazer burcht – majoor Franz Xaver van Hackher, die in 1890 “met een handjevol soldaten” de maandenlange belegering door de overmacht van de Fransen weerstond. Omdat er geen afbeelding van majoor Hackher bestond, werd er ter ere van hem een leeuw gemaakt. In het midden van het topplateau bevindt zich de grote cisterne. De grote cisterne werd in de 16e eeuw gebouwd en heeft een inhoud van 900.000 liter.

41 GRAZ MUSEUM SCHLOSSBERG

Het nieuwe Graz Museum Schlossberg laat de geschiedenis van de stadsberg van Graz zien. Het museum, dat het hele jaar door geopend is en deels een openluchtmuseum is, is het eerste adres dat bezoekers van de Schlossberg aandoen. Het Graz Museum Schlossberg biedt bezoekers informatie en oriëntatie in historisch en topografisch opzicht. Dit nieuwe, gezinsvriendelijke museum geeft op een eigentijdse manier de geschiedenis van de Schlossberg en zijn betekenis voor Graz weer.

42 KANONSHAL

De Kanonshal in het Graz Museum Schlossberg heeft vier kanonnen, die aan de oude functie van het bastion als vestiging van de Grazer brandweer herinneren.

GRAZER SCHLOSSBERG: BOVEN DE DAKEN VAN DE STAD.

Op de Schlossberg gaat het in kalm tempo verder richting het traditionele symbool van de stad – langs nog meer bezienswaardigheden.

43 CHINEES PAVILJOEN

Het Chinese Paviljoen werd in 1890 opgericht en diende als vervanging van een ouder, romantisch druivenpriel. De stenen bank met vergane tekens en gotisch gietwerk op de achterkant wordt ook wel “bisschopsstoel” genoemd, omdat hier, volgens de legende, in 1796 de bisschop graaf Nádasdy is gestorven. Er wordt gezegd dat hij na een gevangenschap van 40 jaar uit de kerkers van de Schlossberg werd vrijgelaten.

TIP: 44 TÜRKENBRUNNEN

In de periode 1554–1558 werd deze “diepe fontein” 94 meter diep gegraven tot aan het grondwater van de Mur om de vesting ook in geval van een langere belegering van voldoende water te kunnen voorzien. De huidige naam kreeg de fontein pas in de 19e eeuw, omdat blijkbaar gevangenen gehouden Turken eraan mee hebben gegraven.

45 STARCKE-HAUS

In 1575 werd aan de voet van de Stallbastei een kruittoren opgericht, die in 1809 door de Fransen werd verwoest. Op de ruïnes daarvan werd een wijnboerhuis gebouwd en op de daaronder gelegen terrassen werd wijn verbouwd. Het huis is genoemd naar de hoftoneelspeler Gustav Starcke, die erin woonde. Tegenwoordig is hier een restaurant gevestigd en vanaf de terrassen van dat restaurant heeft men een schitterend uitzicht over Graz.

46* UHRTURM 🕒

Uiteindelijk komt u dan bij de Uhrтурm, het traditionele symbool van de stad. Ook al slaat het uurwerk in de 28 meter hoge toren sinds 1712 stipt op tijd elk uur, is het heel gemakkelijk de tijd te vergeten onder het romantische symbool van Graz met dat heerlijke uitzicht over de stad. De huidige hoedanigheid kreeg de van oorsprong middeleeuwse verdedigingstoren omstreeks 1560. Dat geldt ook voor de opvallende loopgang voor de brandweer. Drie klokken luiden vanaf de Uhrтурm, drie wapenschilden sieren de muren.

43

44

45

46

* Lopen de klokken in Graz anders? Nee, hoor. Doordat men oorspronkelijk alleen grote wijzers voor de uren had en de wijzers voor de minuten pas later erbij kwamen, zijn de wijzers verwisseld.

GRAZER SCHLOSSBERG: BOVEN DE DAKEN VAN DE STAD.

Er doen tal van verhalen de ronde over de Schlossberg. Een daarvan is zeker waar: dat veel jonge burgers van Graz hier voor de eerste keer zoenen...

47 TERUGWEG HISTORISCH CENTRUM/FELSENSTEIG

Voor de terugweg naar het historische centrum zijn er verschillende alternatieven: comfortabel met de spectaculaire glazen lift in de berg, snel met de glijbaan Schlossberggrutsche of over het voetpad naar de Karmeliterplatz, in de richting van de Sporgasse; de waarschijnlijk meest romantische route loopt langs de fascinerende Herbersteingarten, over de ongeveer 260 treden van de Schlossbergstiege.

48 HERBERSTEINGARTEN

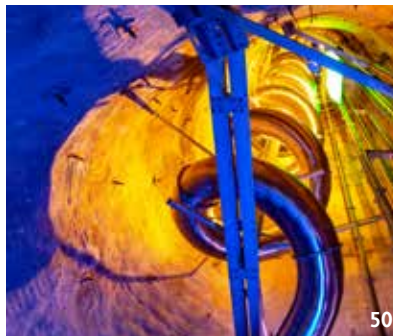
In 1930 werd de Herbersteingarten vanuit de "Kriegssteig" toegankelijk gemaakt en zo werden "de hangende tuinen van Graz" openbaar voor het publiek. Het terrassencomplex met zijn mediterrane planten en bloemen (vijgen-, citroen- en ginkgobomen, evenals blauwereggen) is een van de mooiste voorbeelden van tuinarchitectuur in de periode tussen de twee wereldoorlogen.

49 DE MIJNGANGEN IN DE BERG (zonder afbeelding)

In de Tweede Wereldoorlog werd in de berg een omvangrijk systeem van gangen aangelegd met een lengte van 6,3 km en 20 ingangen. Deze dienden als bescherming tegen luchtaanvallen voor max. 40.000 personen. Deze mijngangen zijn ook nu nog gedeeltelijk in gebruik; bijvoorbeeld als pad dwars door de berg van de Schlossbergplatz naar de Karmeliterplatz, of als toegang tot de "glazen lift" in de berg en naar de "dom in de berg", een ondergrondse evenementenhal. Ook de Grazer Märchenbahn (sprookjesbaan) in de Schlossberg maakt gebruik van een deel van het oude gangenstelsel – voor kinderen is deze rit in de berg een welkome afleiding.

50 SCHLOSSBERGRUTSCHE & THE FLIGHT GRAZ 4D AVONTURENBIOSCOOP

Met 64 meter is de 'Schlossberg-Rutsche' de hoogste ondergrondse glijbaan ter wereld. De snelle afdaling van 175 meter door afwisselende bochten duurt ongeveer 40 seconden en is een bijzondere ervaring voor jong en oud. In de avonturenbioscoop 'The Flight Graz 4D' worden bezoekers meegenomen op een boeiende dronevlucht naar meer dan 25 attracties in de stad vanuit het perspectief van een vlieg. Bewegende 'full motion'-stoelen en effecten zoals wind, mist, zeepbellen en water laten u Graz beleven als nooit tevoren.

DE RESTAURANTS VAN DE SCHLOSSBERG

Hoog boven de stad kunt u genieten van culinaire hoogstandjes: de restaurants van de Schlossberg vormen een geliefde ontmoetingsplek en niet alleen voor de burgers van de stad.

4D AVONTURENBIOSCOOP OP DE SCHLOSSBERG

GRAZ IN VOGELVLUCHT MET ALLE ZINTUIGEN ERVAREN

**DE GROOTSTE
ONDERGRONDSE
GLIJBAAAN
TER WERELD**

schlossberggrutsche.at
slidegraz.com

GRAZ CARD

Verken Graz in
24, 48 of 72 uur

Heel comfortabel met bus, trein en Bim (tram) bezoekt u heel veel bezienswaardigheden gratis Ideaal voor gezinnen: per kaart genieten 2 kinderen onder de 15 gratis mee van alle voordelen.

graz-card.com

GRAZ CARD

24 uur
48 uur
72 uur

Openbaar
vervoer,
musea,
Schlossberg
en meer ...

GRAZ

AANBEVOLEN BESTEMMINGEN BUITEN HET CENTRUM.

Op slechts enkele minuten van het oude centrum van Graz wacht u nog een aantal andere mooie plekjes – de meeste zijn ook met het openbaar vervoer goed te bereiken.

51* **KASTEEL EGGENBERG** 🏰

Een reis door het universum. Vorst Johann Ullrich van Eggenberg bouwde in 1625 een kasteel voor zichzelf met een symbolische kracht: 4 torens symboliseren de vier seizoenen, 12 torens de maanden en 365 ramen de dagen. Het kasteel maakt deel uit van het Universalmuseum Joanneum en herbergt naast de pronkruimten ook de Alte Galerie (oude galerij), het muntenkabinet, de prachtige planetentuin en een schitterend kasteelpark. Kasteel Eggenberg is werelderfgoed (tramlijn 1, halte Schloss Eggenberg)! **Houd a.u.b. per seizoen rekening met de openingstijden!**

51

52 **BASILIEK MARIATROST**

Aan de oostelijke rand van Graz torent op een heuvel de Wallfahrtskirche met twee torens boven de stad uit. Deze kerk is waarschijnlijk vanaf 1714 gesticht door de architecten Andreas en Johann Georg Stengg van de Orde van Sint-Paulus. Het hart van de kerk wordt gevormd door een standbeeld van Maria, wier wijd bekende wonderlijke verrichtingen al in de 17e eeuw talloze pelgrims naar de stad lokten (tramlijn 1, eindhalte Mariatrost).

52

53 **UNIVERSITEITEN VAN GRAZ**

Rond de 60.000 studenten bevolken de 4 universiteiten, 2 hogescholen en 2 pedagogische hogescholen van de stad. De meest traditionele is de Karl-Franzens-Universiteit, waar al sinds het einde van de 19e eeuw op één campus college wordt gegeven. De Technische Universiteit heeft wereldberoemde architecten voortgebracht en doet dat nog steeds, en de Grazer Kunstuniversität bezit de oudste jazzafdeling van Europa.

54

54 **BOTANISCHE TUIN, DE KASSEN**

In de villawijk van de Grazer Schubertstraße lopen drie parabolische cilinders in elkaar over. Dankzij hun ideale ligging is hier een weelderige begroeiing van planten uit vier verschillende klimaatzones mogelijk (tramlijn 1, halte Hilmteich/Botanischer Garten).

53

55 **HILMTEICH/LEECHWALD (zonder afbeelding)**

Zowel op en aan het meer de Hilmteich als in het bos Leechwald zijn diverse activiteiten mogelijk (tramlijn 1, halte Hilmteich).

* Wellicht komt kasteel Eggenberg u bekend voor? Het wordt vaak gebruikt als achtergrond in Duitstalige films.

AANBEVOLEN BESTEMMINGEN BUITEN HET CENTRUM.

Moderne architectuur, religieuze kunst of ruïnes uit de middeleeuwen: dat alles kunt u hier bewonderen – en er met volle teugen van genieten!

56 LEECH-KERK (zonder afbeelding)

De Leech-kerk is de oudste Mariakerk van Graz en een van de kostbaarste vroeg-gotische bouwwerken van Oostenrijk. Bijzonder opvallend is het glas-in-loodwerk bij het koor (buslijn 31, halte Zinzendorfsgasse)

57 KASTEELRUÏNE GÖSTING (zonder afbeelding)

Het eens zo trotse middeleeuwse kasteel is na een brand in de 17e eeuw in verval geraakt. Tegenwoordig staan enkel nog de kapel en de slottoren overeind. In de toren zijn een klein museum en een taverne ingericht (buslijn 40, eindstation Gösting, + 20 min. te voet, momenteel gesloten!).

58 CALVARIEBERG

Op de Kruisweg en toch op de juiste weg: dat bent u als u de Calvarieberg van Graz bezoekt op de Austein-heuvel, iets buiten het stadscentrum. Hier bevindt zich de belangrijkste en grootste weergave van de taferelen van het Lijden van Christus in de open lucht (tramlijnen 1, 3, 6, 7 tot halte Roseggerhaus, overstappen op buslijn 67 tot halte Schippingergasse).

59 SCHELL COLLECTION – SLOTEN- & SLEUTELMUSEUM

De sleutel tot geluk – zou die hier te vinden zijn? Alles is mogelijk en fascinerend is ze zeer zeker: de Schell Collection, Oostenrijks museum voor sloten, sleutels, kastjes, cassettes en ijzergietkunst. Tegelijkertijd is het het grootste gespecialiseerde museum ter wereld (buslijn 40, halte Zeillergasse).

60 NOVA-AIR

Wereldwijd uniek: twee vliegtuigen op een dak! De Boeing 727-200 wordt beheerd als 'Restaurant Boeing' en kan tot in detail worden bezichtigd. Het tweede vliegtuig, een Russische Iljuschin Il-62M, is een '80's Bar & Restaurant'. Naast Fancy Drinks en een terras met uitzicht op de Grazer Schlossberg is ook deze vliegmachine voor bezoekers te bezichtigen. Toegang is gratis (buslijnen 40, 52, 67, parkeermogelijkheid op het terrein)!